

«Οι ιστορικές πηγές στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση προς μουσειοεκπαιδευτική αξιοποίηση»

Παπακωνσταντίνου Θωμάς

Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα, Ελλάδα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Η έρευνα δίνει έμφαση στην ψηφιοποίηση αρχειακών και μουσειακών συλλογών, προωθώντας τη δημοκρατικοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Μεθοδολογικά η μελέτη των πρωτογενών πηγών βασίζεται στο ιστορικοερμηνευτικό πρότυπο, ενώ επιχειρείται σχεδιασμός δειγματικών διδασκαλιών. Για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων θα χρησιμοποιηθούν ποιοτικές μέθοδοι, όπως ημιδομημένες συνεντεύξεις και θεματική ανάλυση. Τέλος, επιδιώκεται η ανάδειξη και η δημιουργία ελκυστικού ψηφιακού υλικού πρωτογενών πηγών που θα διευκολύνουν το έργο των εκπαιδευτικών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

- Τα αρχεία δεν παραμένουν σιωπηλά αλλά έχουν γίνει πια ευρέως χρησιμοποιούμενα και σε μουσειακές εκθέσεις, διαμορφώνοντας εναλλακτικές ιστορικές ερμηνείες.
- Η ανάπτυξη μουσειακών-ερευνητικών τόπων μάθησης στην τάξη υποστηρίζει τη μαθησιακή διαδικασία.

ΚΕΝΑ:

- Ανάγκη βελτίωσης των σχέσεων των παιδιών με το ιστορικό αντικείμενο, τη διερευνητική μάθηση και την οικοδόμηση της ιστορικής γνώσης μέσω παραγωγής πολυτροπικών κειμένων.
- Απουσία ελκυστικού, έγκυρου και παιδαγωγικά επεξεργασμένου ψηφιακού υλικού πρωτογενών πηγών.
- Αναγκαιότητα ενίσχυσης της ιστορικής σκέψης των παιδιών, ώστε να κατανοούν το εγχειρίδιό τους ως αποτέλεσμα ιστορικής

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ:

- Ιστορικοερμηνευτική προσέγγιση για την επιλογή, κατανόηση και ερμηνεία πρωτογενών και δευτερογενών πηγών.
- Σχεδιασμός διδακτικών παρεμβάσεων με χρήση πρωτογενών πηγών και μετέπειτα εφαρμογή τους στην τάξη.
- Θεματική ανάλυση ποιοτικών δεδομένων της μαθησιακής εμπειρίας.

ΣΤΟΧΟΣ:

- Στόχος της παρούσας έρευνας είναι η αποτελεσματική αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών ιστορικών πηγών από μαθήτριες, μαθητές και εκπαιδευτικούς στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

- **RQ1:** Πώς μπορούν να αναδειχθούν οι ιστορικές πηγές με βάση το ιστορικό - ερμηνευτικό πρότυπο;
- **RQ2:** Πώς ενισχύεται η αντίληψη εκπαιδευτικών και μαθητών ως προς το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε αρχειακό και μουσειακό υλικό;
- **RQ3:** Σε ποιο βαθμό η διδασκαλία της Ιστορίας σε μουσειακό περιβάλλον ή εργαστήριο Ιστορίας συμβάλλει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ιστορικού στους μαθητές;
- **RQ4:** Πώς ενισχύεται ο εκπαιδευτικός ρόλος του μουσείου μέσω κοστροκτιβιστικών διδακτικών δραστηριοτήτων;

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ:

Παπακωνσταντίνου, Θ., (2025). *Η Σύρος στα παρασκήνια της βρετανικής διπλωματίας (1868-1869). Αποκάλυψη και μουσειοεκπαιδευτική αξιοποίηση διπλωματικών πηγών.* Ε' Διεθνές Κυκλαδολογικό Συνέδριο, 2025. Πρακτικά υπό έκδοση.

Consul Lloyd to Mr. Erskine.

(Extract.)

Syros, January 2, 1869, 10 P.M.

YESTERDAY, after a great deal of trouble, the Nomarch succeeded in getting rid of the ex-volunteers by "Amphitrite" gone to Gythium, though Petropaulaki is still here. According to conditions, the arms of these people were to be, or might have been delivered to them on their landing on Greek territory, but Admiral Hobart had the consideration not to give the arms into their hands, but into the hands of the local authorities; had he given the arms to the men, there is no saying what disorders might not have occurred.

Up to to-day, only Admiral Hobart and one Turkish officer had been examined by the "Juge d'Instruction" on board the "Forbin;" both of these signed the questions put and the answers they gave, and each took notes of them. To-day the Captain of the "Izzedin" was examined, who can neither read nor write, and speaks only Turkish. His examination being finished before putting his finger or mark or seal to his answers, he requested copy of what he was required to sign; this was refused as being illegal, so Admiral Hobart objected to his signing at all, and the case is to be referred to Athens; had the man been able to write, he would himself have done as Admiral Hobart and the other, namely, take notes at the time; and as this was allowed to the others, Admiral Hobart thinks it hard that simply because the man cannot write, he should not have the same advantage as the others.

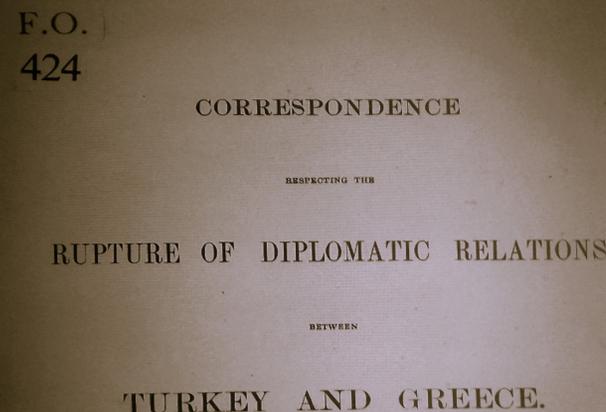
Απόσπασμα επιστολής του πρόξενου της Αγγλίας στη Σύρο V.Lloyd προς τον πρέσβη της Αγγλίας στην Αθήνα E.Erskine σχετικά με την ελληνοτουρκική κρίση (1869).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Ψηφιακά αρχειακά-μουσειακά εκθέματα όπως οι επιστολές επιτελούν διττό ρόλο. Άσκουν έλξη στους μαθητές και συνάδουν με τα Προγράμματα Σπουδών. Η διδασκαλία, εμπλουτισμένη από τη διπλωματική αλληλογραφία, καλλιεργεί την ιστορική σκέψη και μετατρέπει το μάθημα Ιστορίας σε απόπειρα έρευνας, σχεδόν σε αρχειακό - μουσειακό περιβάλλον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- F.O. 424.30, Correspondence respecting the Conference held at Paris for the Settlement of the differences between Turkey and Greece. Printed for the use of the foreign office. February 1869.
- Hoyer, J., Holt, K., & Pelaez, J. What Primary Sources Teach: Lessons for Every Classroom (2022)

Εξώφυλλο επίσημου βρετανικού διπλωματικού εγγράφου (F.O. 424) που αφορά τη ρήξη των διπλωματικών σχέσεων μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας (1868-1869).